

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2011 vyjádřená v základních běžných cenách byla 118 879,5 Kč. V roce 2012 se PZO zvýšila o 2,9 % na 122 374,0 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel růst rostlinné produkce o 2,2 % a živočišné produkce o 3,7 %. V rostlinné výrobě došlo u hlavních komodit k poklesu sklizní, ale na druhé straně se zvýšily ceny. Na zvýšení živočišné produkce se podílely všechny komodity s výjimkou mléka. U prasat a vajec sice pokleslo množství, ale díky nárůstu cen byla vyšší i jejich produkce. U mléka i přes vyšší výrobu poklesla cena a pokles produkce nevyrovнала.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO snížila v roce 2012 proti roku 2011 o 6,9 %, z toho je rostlinná produkce nižší o 11,5 % a živočišná produkce o 0,9 %.

Rostlinná produkce se v roce 2011 podílela na PZO 59,1 %, v roce 2012 to bylo 58,7 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (46,6 % v roce 2011 a 45,1 % v roce 2012) a technické plodiny (25,0 % v roce 2011 a 26,5 % v roce 2012). V roce 2012 došlo k nárůstu výroby energetických plodin.

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2011 na PZO v základních běžných cenách 36,5 %, v roce 2012 to bylo 36,8 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (48,7 % v roce 2011 a 45,6 % v roce 2012) a chov jatečných prasat (20,4 % v roce 2011 a 20,7 % v roce 2012). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,3 % v roce 2011 a 2,5 % v roce 2012. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné se na produkci podílely 2,1 % v roce 2011 a 2,0 % v roce 2012.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2011 podílela na PZO v tržních cenách 71,0 %, v roce 2012 to bylo 72,5 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 33,1 % v roce 2011 a 35,0 % v roce 2012. Mezispotřeba se meziročně zvýšila o 5,7 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2011 činila 35 435,4 mil. Kč. V roce 2012 poklesla o 3,6 % na 34 151,2 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2011 ve výši 20 610,5 mil. Kč, a meziročně se snížila o 7,2 % na 19 127,9 mil. Kč v roce 2012.

Důchod z faktorů v roce 2011 činil 46 920,8 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 0,6 %, tudíž v roce 2012 byl 47 192,1 mil. Kč. V roce 2011 náhrady zaměstnancům činily 24 317,4 mil. Kč, v roce 2012 došlo i přes snížení placené pracovní síly k růstu náhrad zaměstnancům o 2,1 % na 24 828,0 mil. Kč.

V roce 2012 došlo oproti minulému roku ke zvýšení tvorby hrubého fixního kapitálu (12,3 %) z 16 264,7 mil. Kč na 18 262,5 mil. Kč.

V roce 2012 se snížil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2011 o 0,5 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2012 byl 101,4 %.

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR, jejich podíl na produkci v roce 2012 činil 27,5 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku byl nižší o 20,8 %, reálné výrobní ceny se prudce zvýšily o 23,1 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách mírně poklesl o 2,4 %. Podobná situace byla u brambor, kde značně poklesl objem produkce v cenách předchozího roku (-18,4 %), ale došlo při nárůstu reálných výrobních cen (+21,5 %) k poklesu objemu výroby v základních běžných cenách o 3,5 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2012 byla průměrná reálná výrobní cena o 11,9 % vyšší než v roce 2011 a při poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku o 9,9 % celkově vzrostla reálná hodnota rostlinné výroby ve výrobních i základních cenách o 0,8 %.

V roce 2012 došlo ke zvýšení průměrné reálné výrobní ceny skotu (+13,2 %), prasat (+17,8 %), drůbeže (+4,5 %) i reálné hodnoty ve výrobních i základních cenách u těchto komodit. Objem produkce v cenách předchozího roku byl vyšší u skotu (+0,3 %) a drůbeže (+10,8 %), u prasat poklesl (-12,0 %). Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku byl v roce 2012 z důvodu zvýšení průměrné dojivosti nad úroveň roku 2011 (+3,0 %), ale snížily se reálná cena (-7,2 %) a reálná hodnota produkce ve výrobních a základních cenách (-4,4 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla vyšší ve výrobních cenách (+3,8 %) i základních cenách (+2,2 %).

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) poklesl o 10,4 %, reálná hodnota produkce v základních cenách se zvýšila o 1,5 %, reálná výrobní cena vzrostla o 13,9 %.

Reálná hodnota mezipotřeby v základních cenách byla nad úrovní roku 2011 (+4,3 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2012 došlo k poklesu reálné hodnoty o 5,0 %.

Při meziročním poklesu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (-0,1 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, snížila o 8,5 %. Při snížení ostatních daní na výrobu o 4,4 % v reálných hodnotách a zvýšení ostatních dotací na výrobu o 4,7 % došlo k poklesu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 0,8 %. Objem vstupu pracovní síly do zemědělství byl v roce 2012 oproti předchozímu roku nižší o 0,4 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2011 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 51,8 %, v roce 2012 to bylo 52,6 %. V roce 2012 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 0,7 % vyšší než v roce 2011 a čistý provozní přebytek se snížil o 2,5 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2012 v reálné hodnotě o 6,8 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, klesl v roce 2012 o 6,1 %.